

Rolnictwo ekologiczne przyjazne środowisku naturalnemu

Jarosław Stalenga

**Zakład Systemów i Ekonomiki Produkcji Roślinnej
IUNG-PIB, Puławy**

1. Rolnictwo ekologiczne w realizacji celów KPR

2. Status rolnictwa ekologicznego

3. Bariery rozwoju rolnictwa ekologicznego

UWARUNKOWANIA ROZWOJU ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO

- **nadprodukcja artykułów żywnościowych;**
- **spadek zaufania konsumentów do jakości surowców żywnościowych;**
- **nasilające się ujemne oddziaływania rolnictwa na środowisko przyrodnicze.**

Tabela 1. Wpływ rolnictwa ekologicznego na środowisko w porównaniu do rolnictwa konwencjonalnego (Stolze i in., 2000)

WSKAŹNIK	++	+	0	-	--
EKOSYSTEM		X			
Różnorodność flory		X			
Różnorodność fauny		X			
Różnorodność środowisk			X		
Krajobraz			X		
GLEBA		X			
Substancja organiczna		X			
Aktywność biologiczna	X				
Struktura			X		
Erozja		X			
WODY GRUNTOWE I POWIERZCHNIOWE		X			
Wymywanie azotanów		X			
Pestycydy	X				
KLIMAT I POWIETRZE			X		
CO ₂		X			
N ₂ O			X		
CH ₄			X		
NH ₃		X			
ZARZĄDZANIE ZASOBAMI NATURALNYMI		X			
Wykorzystanie składników nawozowych		X			
Wykorzystanie wody			X		
Wykorzystanie energii		X			

Tabela 2. Wpływ rolnictwa ekologicznego na bioróżnorodność w porównaniu do rolnictwa konwencjonalnego (Hole i in., 2005)

Takson	Dodatni	Ujemny	Brak różnic
Ptaki	7	-	2
Ssaki	2	-	
Motyle	1	-	1
Pająki	7	-	3
Dżdżownice	7	2	4
Chrząszcze	13	5	3
Inne stawonogi	7	1	2
Rośliny	13	-	2
Mikroorganizmy gleb.	9	-	8
W sumie	66	8	25

Tabela 3. Wpływ rolnictwa ekologicznego na jakość żywności w porównaniu do rolnictwa konwencjonalnego (Stolze i in., 2000)

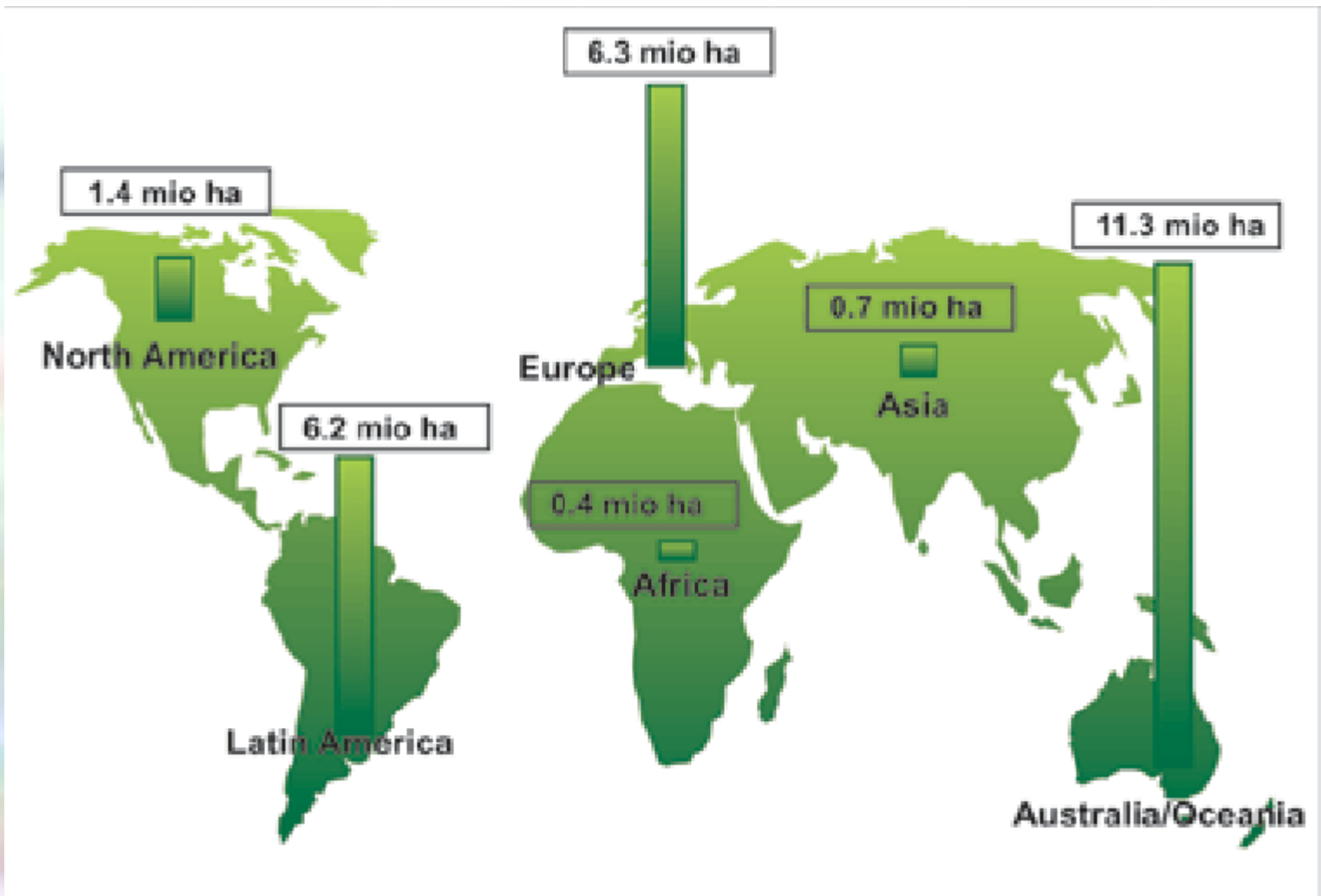
WSKAŹNIK	++	+	0	-	--
JAKOŚĆ ŻYWNOCICI		X			
Pozostałości pestycydów	X				
Azotany		X			
Mykotoksyny			X		
Metale ciężkie			X		
Substancje pożądane			X		
Ryzyko BSE		X			
Pozostałości antybiotyków	X				

PROŚRODOWISKOWE ELEMENTY **ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO**

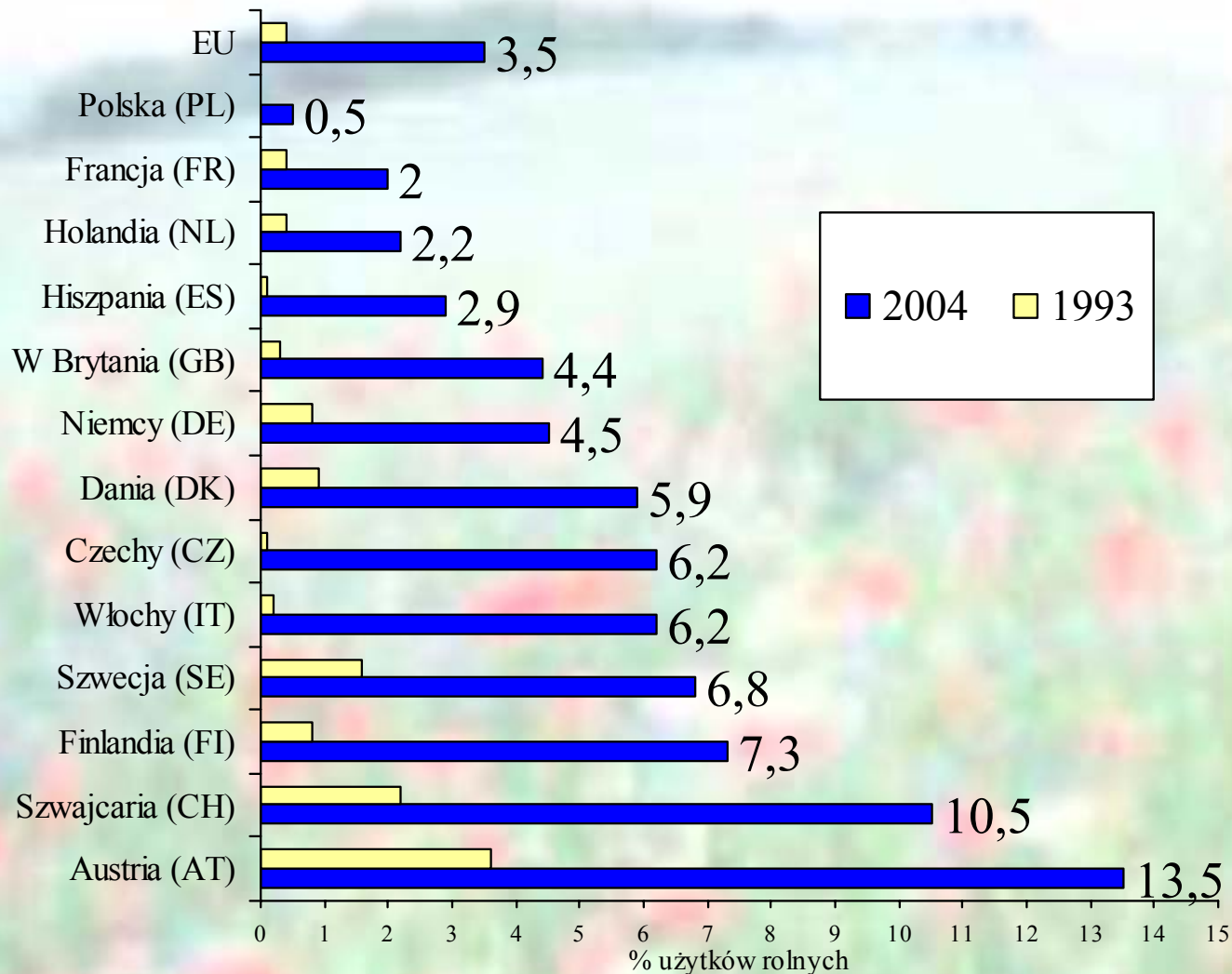
- 1. Wielokierunkowość produkcji rolniczej;**
- 2. Specyfika agrotechniki;**
 - zróżnicowany płodozmian (uprawa motylkowatych, międzyplonów);**
 - zakaz stosowania syntetycznych nawozów mineralnych i chemicznych pestycydów.**
- 3. Bogata infrastruktura ekologiczna (zadrzewienia, zakrzaczenia, miedze, oczka wodne, itd.).**

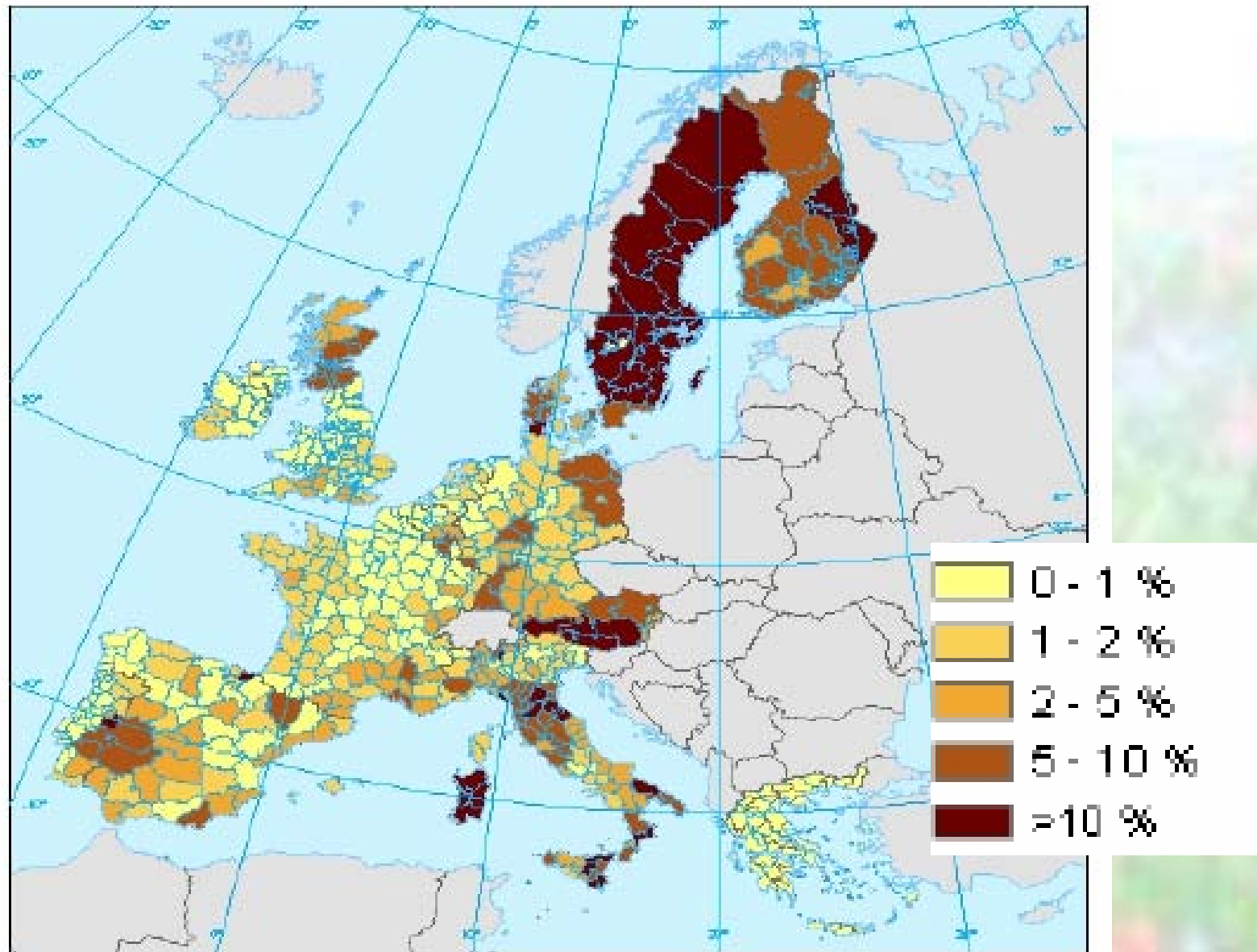
2.
Status
rolnictwa
ekologicznego

Rys 1. Powierzchnia gruntów EKO na świecie w 2004 r.

Rys. 2. Udział (%) powierzchni EKO w całkowitej powierzchni UR w wybranych krajach Europy w 1993 i w 2004

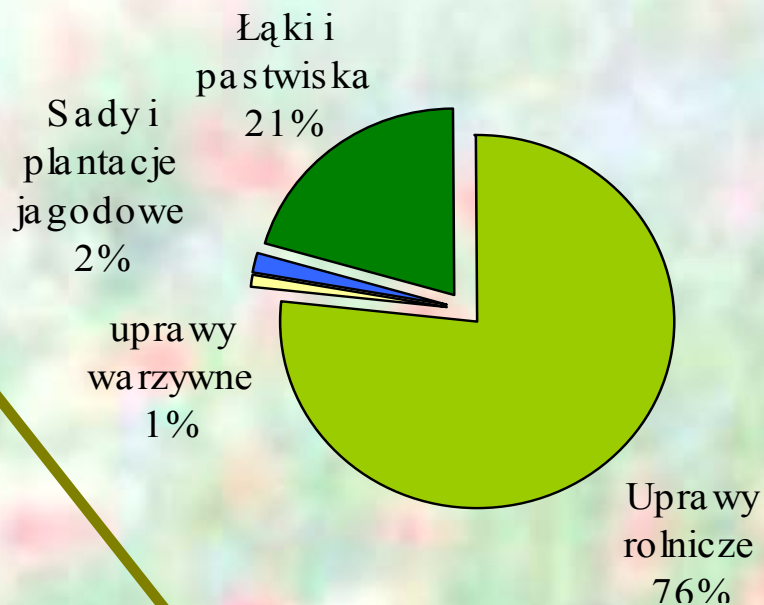
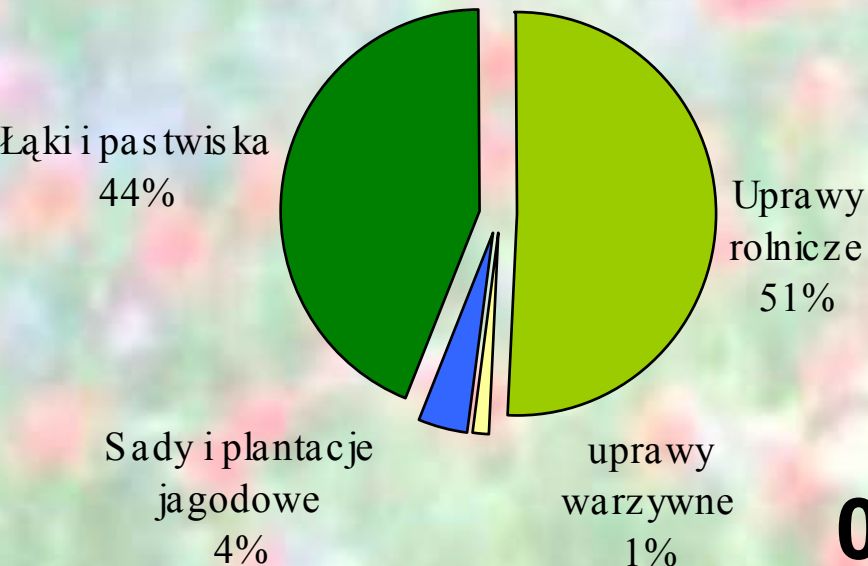

Rys. 3. Udział (%) powierzchni EKO w całkowitej powierzchni UR w EU w 2000 r.

Udział poszczególnych upraw w 2004 r.

w gospodarstwach ekologicznych

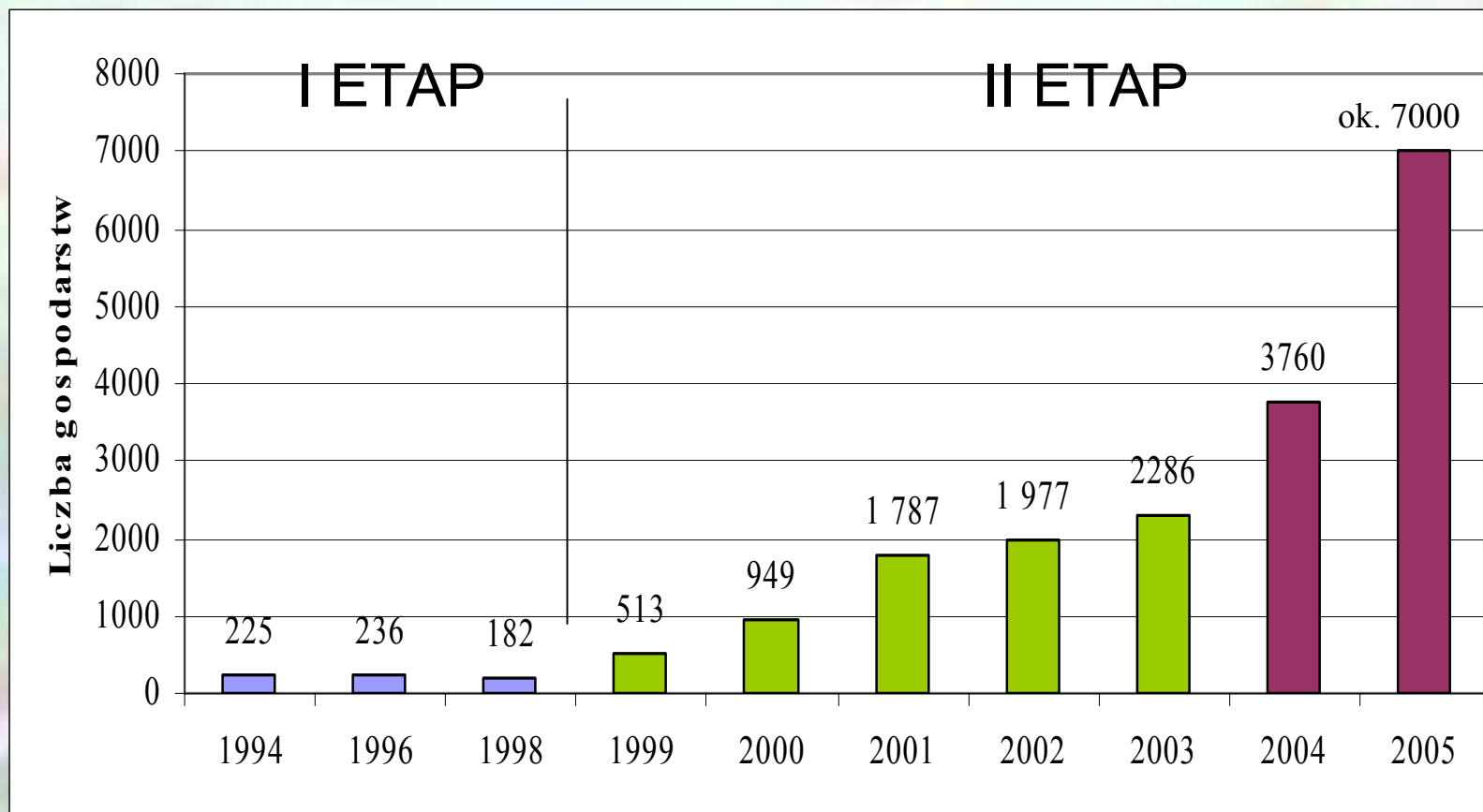
średnio w Polsce

0,48 DJP/ha

0,20 DJP/ha

Tabela 4. Etapy rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce

3.

Główne bariery rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce

- 1. Słaba organizacja rynku wewnętrznego
żywności ekologicznej**

W 2001 r. 50% wszystkich gospodarstw ekologicznych we Włoszech znajdowało się w 3 południowych regionach: Sycylii, Sardynii i Kalabrii.

Jednocześnie te 50% gospodarstw posiadało niespełna 10% udziału w rynku żywności ekologicznej.

**Tabela 5. Gospodarstwa ekologiczne we
Włoszech w latach 2001-2004**

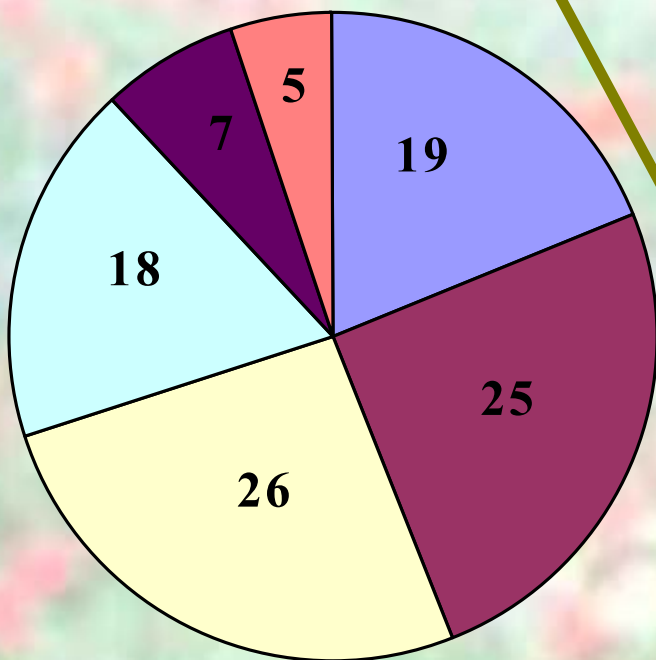
	SYCYLIA	SARDYNIA	KALABRIA	WŁOCHY
2001	12 225	7 798	7 807	56 440
2004	6 389	1 754	4 078	36 639
Różnica	- 47.7	- 77.5	- 47.8	- 35.1

**Jednocześnie
liczba przetwórní ekologicznych
we Włoszech
w latach 2001-2004
zwiększyła się
z 3 947 do 4 276 (ok. 8%)**

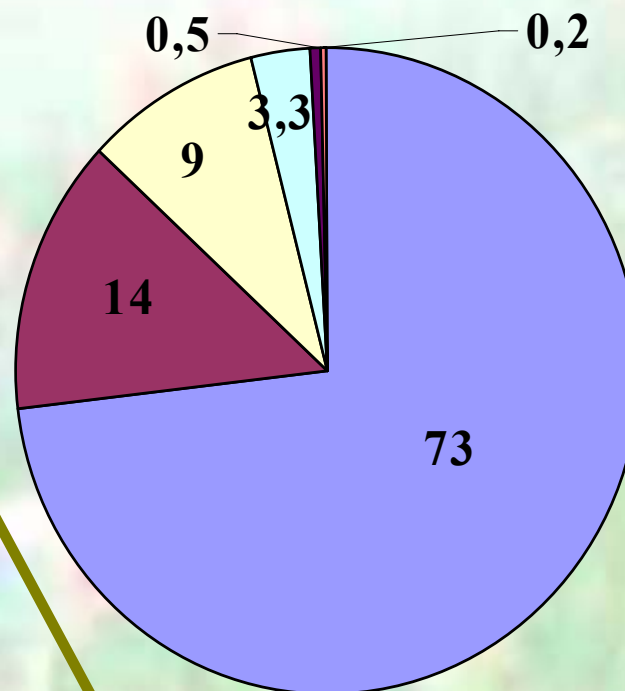
Struktura obszarowa (%) gospodarstw ekologicznych i średnio w kraju w 2004 r.

średnio w Polsce

w gospodarstwach ekologicznych

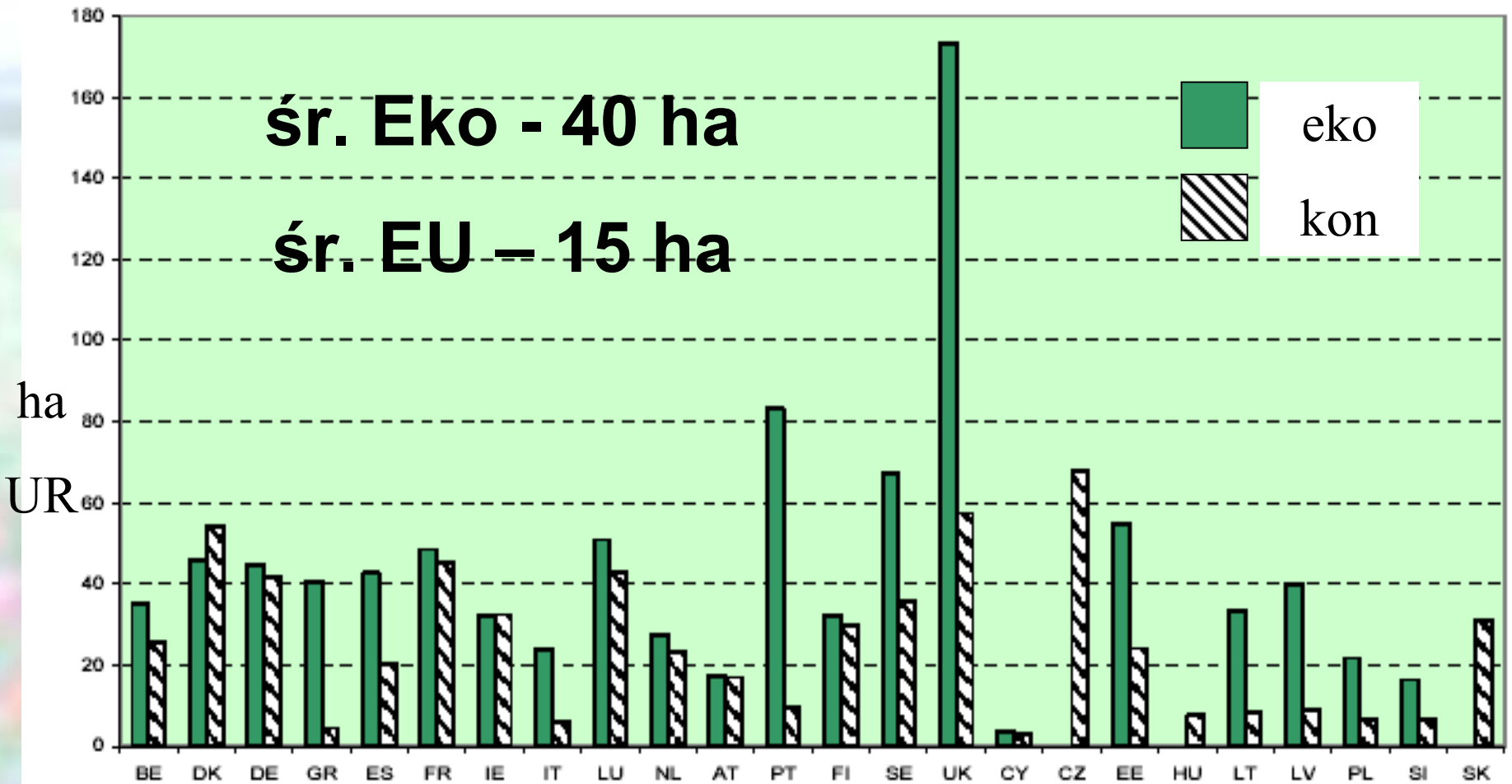

Eko - 28 ha

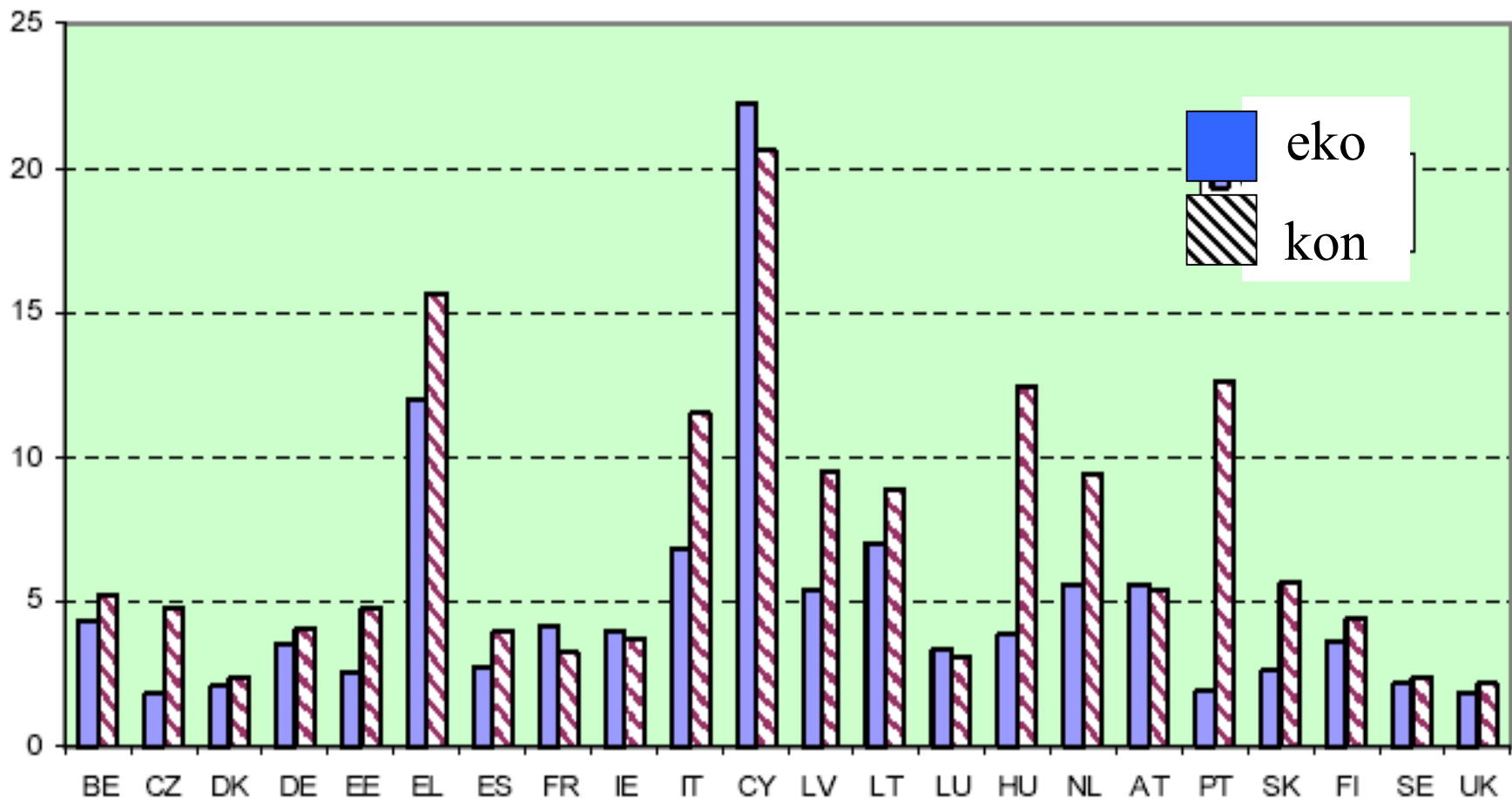

Polska - 8 ha

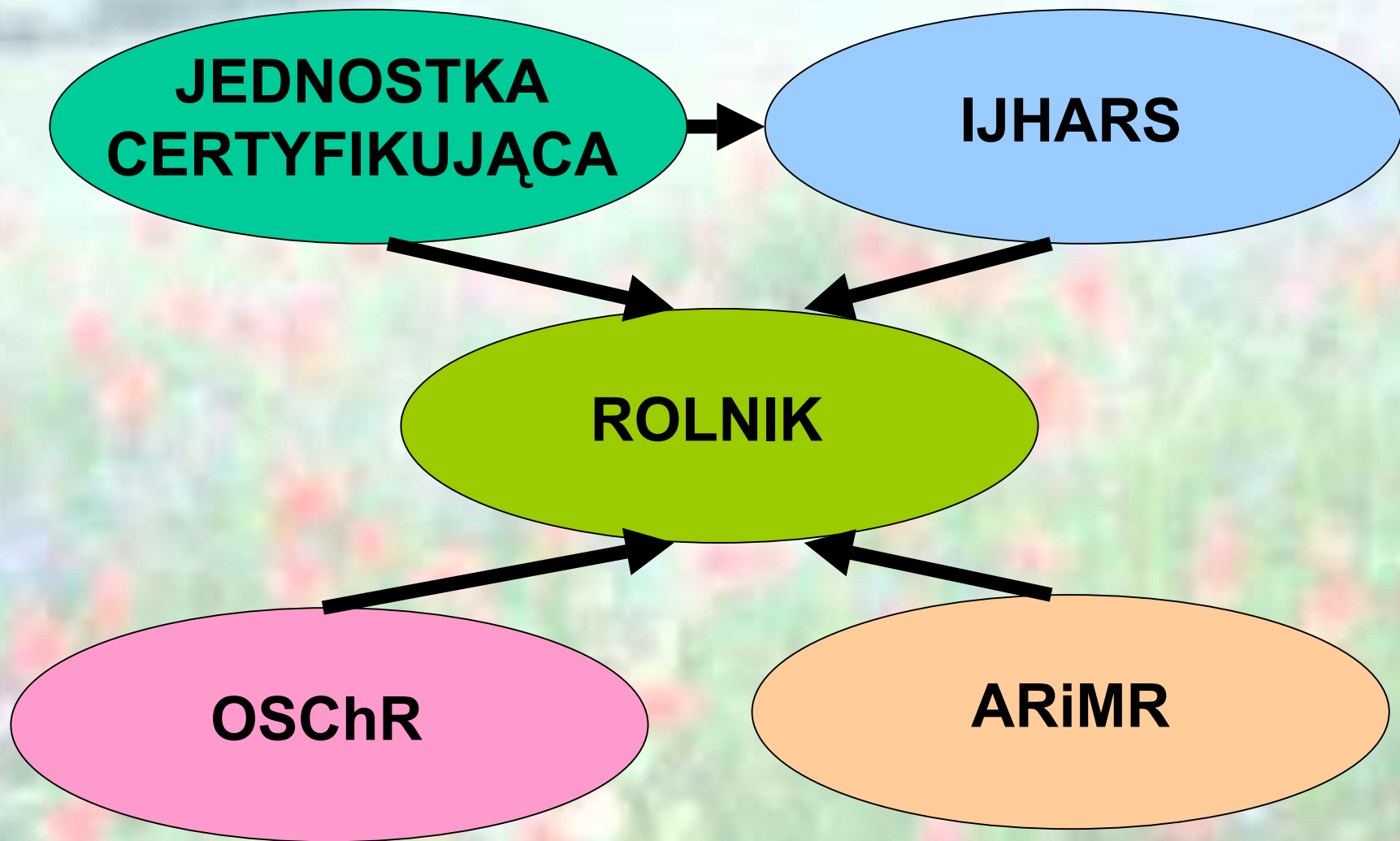
Rys. 4. Średnia powierzchnia UR w gospodarstwach ekologicznych w EU w 2003 r.

Rys. 5. Nakłady pracy w gospodarstwach ekologicznych w EU w 2003 r. (osoba pz/100 ha)

Inne bariery rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce

- 1. Bariery biurokratyczno-administracyjne;**
- 2. Niski poziom dochodów konsumentów oraz zniekształcony obraz żywności ekologicznej w świadomości konsumentów.**

Podsumowanie:

Rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce zależeć będzie głównie od Wspólnej Polityki Rolnej UE, ale także od postaw samych konsumentów